

Pressmeddelande från Föräldranätverket Rätten till Utbildning 22 april 2023

Antalet hemmasittare har ökat lavinartat från 8 500 elever till 17 000 elever på fyra år

Antalet hemmasittare, dvs elever med omfattande problematisk frånvaro, har fyrdubblats sedan innan pandemin. En betydande andel av dessa elever är elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som autism, adhd och andra svårigheter. Det visar en undersökning som Föräldranätverket Rätten till Utbildning har genomfört. Undersökningen visar också att antalet elever som är i riskzonen för problematisk frånvaro (elever med mer än 20% frånvaro) också fördubblats under samma period. Det innebär att 140 000 elever som är borta en eller flera dagar i veckan.

Undersökningen omfattar nästan 350 000 elever i 40 kommuner och baseras på kommunernas frånvarorapporter. Eftersom Skolverket, trots många utredningar fortfarande inte samlar in nationell frånvarostatistik, är de svenska skolmyndigheterna ovetandes om den allvarliga utveckling som drabbar elever runt om i landet.

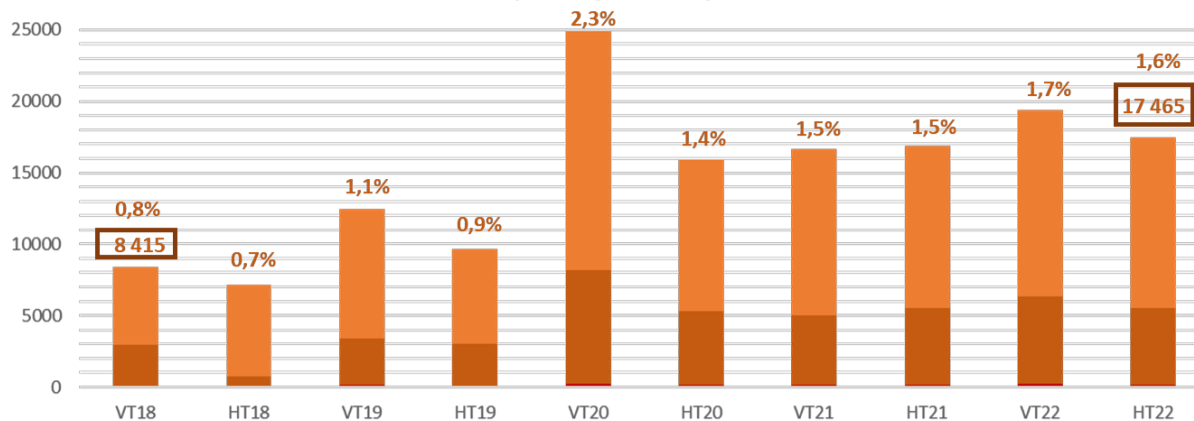
- *Resultaten talar sitt klara språk. Trots åtskilliga larmsignaler under de senaste åren agerar ingen. Eftersom en icke-fungerande skolgång leder till utanförskap som i sin tur leder till psykisk ohälsa ser vi det inte på något sätt än att de här eleverna helt lämnas åt sitt öde, säger Christian Wettergren, grundare till föräldranätverket Rätten till Utbildning.*

Det finns inget som tyder på att utvecklingen kommer stoppas då många kommuner planerar för åtstramade skolbudgetar under de närmaste åren. En vanlig neddragning är på personal som stödjer elever med stora stödbehov, som till exempel barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

- *Eleverna drabbas, familjer drabbas, samhället drabbas men ingen verkar vara intresserad av att förstå omfattningen. Det är akut läge och vi kräver bland annat en nationell handlingsplan för att stoppa den här tickande frånvarobomben. Om inget görs kommer fler unga hänvisas till garanterad utanförskap av den enda anledningen att ingen relevant myndighet har tagit reda på siffrorna, säger Christian Wettergren.*

Läs våra krav nedan.

Antal frånvarande elever i grundskolan 2018-2022 (>50% frånvaro)

Kort om undersökningens metodik

En kort beskrivning av vår metodik för hur undersökningen genomförts:

- Majoriteten av dagens kommuner har olika skolplattformar (Skola24, Unikum, Schoolsoft mfl) och där finns elevers frånvaro och närvaro samlat. Dessa uppgifter är allmänna handlingar.
- Vi har kontaktat ett större antal kommuner och begärt uppgifter om "antalet elever som haft >50% frånvaro resp >20% frånvaro per termin". Lite över 40 kommuner har hittills givit oss uppgifterna.
- Uppgifterna har sedan sammanställts med Skolverkets uppgifter om antalet elever i resp kommun, samt totalt antal elever.
- Vi har sedan sammanställt uppgifterna och extrapolerat från de 340.000 elever vi har frånvarouppgifter ifrån till de 1,1 miljoner elever som finns i hela landet.

Det finns så klart felkällor i denna studie, med varierande datakvalitet från respektive kommun, mm. Vi har dock använt samma metodik under hela perioden, så vi bedömer att det verkligen skett en ökning över perioden. Vi har strävat efter att få ett stort urval av elever, och det sammanlagda elevunderlaget uppgår till ca 340.000 elever, vilket är nästan 1/3 av den svenska elevkåren.

Våra krav

Föräldranätverket kräver att åtgärder sätts in för att vända den negativa trenden, så att alla barn kan få en fungerande skolgång! Konkreta förslag från oss är:

- **Avsätt medel av det statliga likvärdighetsbidraget** för att säkerställa att elever med stora stödbehov och/eller problematisk skolfrånvaro får förutsättningar att klara skolan genom tillräckligt stöd.
- **Ge SPSM i uppdrag att utreda hur en "återhämtningsskola"** för att hjälpa elever med problematisk skolfrånvaro tillbaka till undervisningen kan utformas – med hänsyn tagen till barnets specifika svårigheter och funktionsnedsättningar.
- **Utöka kommunernas aktivitetsansvar** till att omfatta grundskoleelever med omfattande problematisk skolfrånvaro. Aktivitetsansvaret skall utformas enligt SPSMs riktlinjer inom ramen för en "återhämtningsskola". Kvaliteten på frånvaroutredningar behöver höjas väsentligt i landet.
- **Ge omedelbart Skolverket i uppdrag att upprätta ett nationell frånvaroregister** (utifrån skollagens nuvarande formulering) för att säkerställa att den problematiska trenden bryts! Skolverkets nuvarande senfärdighet är inte acceptabel.

Vi uppmanar alla kommuner att säkerställa att åtstramningar i kommande skolbudgetar inte oproportionerligt drabbar elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro eller elever med andra svårigheter. Det enda samhällsekonomiskt rimliga är att se till att ALLA barn får en grundläggande grundskola och gymnasieutbildning – det handlar om rätten till utbildning!

Vid frågor kontakta

- Christian Wettergren (mobil 073-9806007, christian.wettergren@gmail.com)
- Magnus Back (mobil 070-267 2942, cecilia.magnus@telia.com)
- Föräldranätverket kan nås på enskolaforalla@rattentillutbildning.se.
- Föreningens kontaktpersoner: <https://www.rattentillutbildning.se/kontaktpersoner/>

Om föräldranätverket Rätten till Utbildning

Rätten till Utbildning är ett nätverk som har bildats av föräldrar till barn med autism, adhd och andra funktionsnedsättningar. Föräldrarna har tröttnat på att samhället och skolan sviker barnen. En god start på ett långt liv kräver att rätten till utbildning tillgodoses genom en fungerande skolgång. Föräldranätverket vittnar om hur stödet i Sverige för barn med särskilda behov brister. Det skapar stora konsekvenser för barnen och familjerna men även för lärare, övriga barn och samhället i stort. Rätten till utbildning har som mål att ge alla barn förutsättningar att få en fungerande utbildning och det stöd som krävs för att skapa detta.

Vår webbsida: <https://www.rattentillutbildning.se/>

Vår facebook-sida: <https://www.facebook.com/rattentillutbildning1>

Vår instagram: <https://www.instagram.com/rattentillutbildning/>

Vår kampanj 'En skola för ALLA': <https://www.rattentillutbildning.se/kampanj/>

Vittnesmål från föräldrar & lärare: <https://www.rattentillutbildning.se/vittnesmal/>

Antal frånvarande elever i grundskolan 2018-2022 (>20% frånvaro)

